

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

IČ: 68378092

Sídlo: Letenská 4/123, 118 51 Praha 1

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2015

Dozorčí radou pracoviště projednána dne 9. 5. 2016

Radou pracoviště schválena dne 9. 6. 2016

Zpracoval: PhDr. Ondřej Dufek

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.

<http://www.ujc.cas.cz>

Obsah

I.	Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách	4
a)	Výchozí složení orgánů pracoviště	4
b)	Změny ve složení orgánů	5
c)	Informace o činnosti orgánů.....	5
II.	Informace o změnách zřizovací listiny	5
III.	Hodnocení hlavní činnosti	6
1.	Hlavní vědecká činnost pracoviště	6
a)	Shrnutí vědecké činnosti.....	6
b)	Nejvýznamnější publikace (řazeno abecedně).....	8
c)	Tuzemské vědecké akce	9
d)	Infrastruktura	9
e)	Popularizace	10
f)	Ocenění	10
2.	Spolupráce s vysokými školami	11
3.	Spolupráce s podnikatelskou sférou a jinými subjekty	11
4.	Mezinárodní spolupráce	12
IV.	Hodnocení další a jiné činnosti.....	12
V.	Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce.....	13
VI.	Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj.....	13
VII.	Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště.....	13
VIII.	Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí	14
IX.	Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů	14
X.	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ...	15
	Příloha 1: Vzdělání a vzdělávání pracovníků ústavu.....	16
	Příloha 2: Pedagogická činnost pracovníků ústavu	16
	Příloha 3: Mezinárodní aktivity	17
	Příloha 4: Projekty a granty.....	17
	Příloha 5: Časopisy vydávané nebo spoluvydávané ústavem	19

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště

Ředitel pracoviště: **doc. RNDr. Karel Oliva, Dr.**

jmenován s účinností od 1. 6. 2007, v období od 18. 12. 2009 do 30. 9. 2011 pověřen řízením, od 1. 10. 2011 znovu jmenován ředitelem.

Rada pracoviště zvolena dne 26. 1. 2012 ve složení:

předsedkyně: **PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA, ÚJČ AV ČR, v. v. i.**

místopředsedkyně: **prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.**

členové: Prof. Dr. Tilman Berger, Universität Tübingen

Mgr. Václav Čermák, Ph.D., SLÚ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Alena Černá, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

doc. Dr. Phil. Markus Giger, Univerzita Karlova, Praha

PhDr. Milan Harvalík, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

doc. PhDr. Zdeňka Hladká, Dr., Masarykova univerzita, Brno

PhDr. Milada Homolková, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Ilona Janyšková, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Mgr. Petr Kaderka, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

prof. PhDr. Slavomír Ondrejovič, DrSc., JÚLŠ SAV, Bratislava

PhDr. Milena Šipková, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

PhDr. Pavel Štěpán, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Mgr. Luboš Veselý, Ph.D., ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Dozorčí rada jmenována dne 1. 5. 2012 ve složení:

předseda: **PhDr. Jiří Beneš, FLÚ AV ČR, v. v. i.**

místopředsedkyně: **PhDr. Helena Karlíková, CSc., ÚJČ AV ČR, v. v. i.**

členové: prof. PhDr. Eva Hajičová, DrSc., Univerzita Karlova, Praha

doc. RNDr. Vladimír Petkevič, CSc., Univerzita Karlova, Praha

JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D., ÚSP AV ČR, v. v. i.

b) Změny ve složení orgánů

V roce 2015 proběhla volba jednoho externího člena Rady ÚJČ. Zvolen byl stávající člen doc. Dr. phil. Markus Giger. Předsedkyní Dozorčí rady ÚJČ byla s platností od 1. 1. 2015 jmenována JUDr. Lenka Vostrá, Ph.D., dosavadní předseda PhDr. Jiří Beneš byl jmenován členem Dozorčí rady ÚJČ.

c) Informace o činnosti orgánů

Ředitel

Ředitel vykonával úkoly stanovené zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, v platném znění a ostatními právními předpisy. V součinnosti s Radou ÚJČ a s Dozorčí radou ÚJČ se zaměřil na koncepci rozvoje vědecké činnosti ÚJČ a zajištění optimálních organizačních a finančních podmínek pro vědecké bádání. Ve velké míře se věnoval problematice budoucí dislokace pražské části ÚJČ v objektu Hybernská 8, Praha 1.

Rada pracoviště

Rada ÚJČ AV ČR, v. v. i., zasedala 3. 2., 12. 3., 16. 4., 11. 6., 15. 10. a 17. 12. Projednala a schválila účetní závěrku za r. 2014, rozpočet ÚJČ na r. 2015 a výroční zprávu o činnosti a hospodaření ÚJČ za r. 2014. Dále projednala a schválila spisový a skartační řád ÚJČ. Projednala podklady k hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2010–2014. Během celého roku řešila problematiku předpokládané dislokace pražské části ÚJČ v objektu Hybernská 8, Praha 1. Zajímala se o činnost oddělení současné lexikologie a lexikografie a projednala návrhy projektů podávaných ke GA ČR a MK. Usnesení ze zasedání Rady ÚJČ jsou uvedena na adrese <http://www.ujc.cas.cz/zakladni-informace/o-ustavu/struktura-ustavu/rada-ustavu-pro-jazyk-cesky.html>.

Dozorčí rada

Dozorčí rada ÚJČ AV ČR, v. v. i., zasedala 8. 6., 23. 9. a 16. 12. Projednala bez věcných připomínek výroční zprávu o činnosti ÚJČ za r. 2014, výrok auditora k hospodaření a účetnictví ÚJČ za r. 2014 a vzala na vědomí informaci o rozpočtu a jeho průběžném čerpání v r. 2015 a výhledech financování na r. 2016. Schválila zprávu o činnosti Dozorčí rady ÚJČ za r. 2014 a vyjádřila se k manažerským schopnostem ředitele ve vztahu k ÚJČ. Určila auditorskou kancelář pro ověření účetní závěrky ÚJČ za r. 2015 a seznámila se se závěrem následné kontroly provedené v ÚJČ kontrolním odborem AV ČR. Stejně jako ředitel a Rada ÚJČ se i Dozorčí rada ÚJČ zabývala problematikou předpokládané dislokace pražské části ÚJČ v objektu Hybernská 8, Praha 1. Usnesení ze zasedání Dozorčí rady ÚJČ jsou uvedena na adrese <http://www.ujc.cas.cz/zakladni-informace/o-ustavu/struktura-ustavu/dozorci-rada-ujc.html>.

II. Informace o změnách zřizovací listiny

V roce 2015 nedošlo k žádným změnám zřizovací listiny.

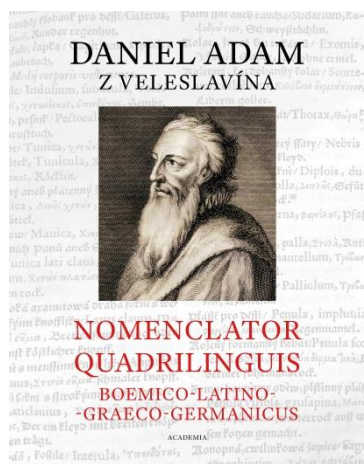
III. Hodnocení hlavní činnosti

1. Hlavní vědecká činnost pracoviště

a) Shrnutí vědecké činnosti

Předmětem hlavní činnosti ÚJČ je především vědecký výzkum českého jazyka v jeho podobách spisovných i nespisovných, psaných i mluvených, a to v pohledu synchronním i diachronním, a rovněž výzkum postavení češtiny v kontextu dalších jazyků. Vědecká činnost je soustředěna jednak do ústavních úkolů jednotlivých oddělení, jednak do grantových projektů.

V rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje Národní a kulturní identita (NAKI), financovaného Ministerstvem kultury, ÚJČ řeší projekt [Nová cesta k modernímu jednojazyčnému výkladovému slovníku současné češtiny](#) a spolupracuje na projektu [Informační technologie ve službách jazykového kulturního bohatství \(IT JAKUB\)](#). Budování zdrojů sloužících jako podklad pro vědeckou práci probíhalo zejména v rámci projektu [LINDAT/CLARIN – Vybudování a provoz českého uzlu pan-evropské infrastruktury pro výzkum](#), financovaného ze zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy určených na podporu velkých infrastruktur. S využitím finanční podpory Evropské komise v rámci programu Erasmus+ probíhá v Centru akademického psaní [Příprava nových blended learningových a e-learningových kurzů v angličtině se zaměřením na psaní a prezentace](#). Nadále se rozvíjí činnost ve dvou dlouhodobých projektech: [Slovanském jazykovém atlasu](#) a [Evropském jazykovém atlasu](#). Kromě toho řešili pracovníci ÚJČ 11 grantových projektů GA ČR, z toho jedno centrum excelence; čtyři granty byly k 1. 1. 2015 nově získány, tři projekty k 31. 12. 2015 úspěšně dokončeny.

V rámci diachronního výzkumu pokračují práce na [Etymologickém slovníku jazyka staroslověnského](#), jediném etymologickém slovníku tohoto nejstaršího slovanského spisovného jazyka na světě. Slovník zasazuje staroslověnskou slovní zásobu do rámce všech slovanských jazyků, vysvětluje spolu s pojmenováním i materiální a kulturní realie starých Slovanů. Jednotlivá hesla obsahují vedle podrobného etymologického výkladu gramatickou charakteristiku, deriváty heslového slova, naznačují slovtvorný a významový vývoj. Ve [Vokabuláři webovém](#) přibyla středněčeská textová banka se 46 díly české literatury ze 16.–18. století, poslední, 5. díl Jungmannova Slovníku česko-německého, závěrečný díl Historické mluvnice jazyka českého Jana Gebauera a dvanáct nových

digitalizovaných mluvnic. Pokračuje zpracovávání staročeského lexika v [Elektronickém slovníku staré češtiny](#) (v r. 2015 byla zveřejněna hesla s náslovím K-), rozvíjí se i [Lexikální databáze humanistické a barokní češtiny](#). Pracovníci ÚJČ se edičně podíleli na vydání publikace [Nomenclator quadrilinguis Boemico-Latino-Graeco-Germanicus](#) Daniela Adama z Veleslavína. Elektronická kniha [Výbor ze starší české literatury](#) vyšla nově i ve školním vydání, jež obsahuje šestadvacet česky psaných textů nebo jejich úryvků z období 13.–18. století transkribovaných do novočeského pravopisného systému a doplněných o diferenční slovníček méně známých slov a slovních tvarů.

V oblasti stylistiky a textové lingvistiky se rozvíjí teorie stylu, žánru a diskurzu. Práce se soustředila na shrnutí výsledků rozsáhlých bádání do knihy [Stylistika mluvené a psané češtiny](#) (vyjde v roce

2016), pozornost byla věnována také syntaxi mluveného jazyka. I nadále se pracovalo na multimediálním korpusu mluvené češtiny DIALOG.

Pracovníci oddělení jazykové kultury dokončili přípravu publikace [Psaní velkých písmen v češtině](#), která shrnuje výsledky tříletého výzkumu této pravopisné oblasti a pro budoucí kodifikaci navrhuje řešení zejména v těch typech pojmenování, v nichž se nyní rozchází s územ. V mluvnické oblasti probíhají práce na [Velké akademické gramatice spisovné češtiny](#), rozsáhlém díle s cílem komplexně popsat mluvnickou stavbu českého jazyka s využitím moderních metod korpusové lingvistiky. V roce 2015 odevzdali členové oddělení gramatiky do nakladatelství Academia rukopis 1. svazku (který teoreticky vymezuje slovní druhy a popisuje tvoření slov v současné češtině) a průběžně pracovali na 2. svazku. Kromě toho se věnovali výzkumu českých afixů pro jejich připravovaný slovník.

Lexikografický kolektiv pokračoval v práci na [Akademickém slovníku současné češtiny](#) s předpokládaným počtem 120–150 tisíc lexikálních jednotek. Ze slovníku bylo k závěru roku 2015 hotovo přes 17 tisíc heslových statí, v nichž jsou kromě toho zpracovány asi 4 tisíce víceslovných lexikálních jednotek – ustálených slovních spojení a frazémů. V základním zpracování jsou tedy hotova hesla s náslovími A-, B-, C- a Č-, převážná většina hesel s náslovími D- a E-, zpracovávala se hesla s náslovím F-. Kromě toho byla připravena publikace Kapitoly z koncepce Akademického slovníku současné češtiny. Nedílnou součástí prací na slovníku je i vývoj a zdokonalování softwaru pro jeho tvorbu. Pracovní skupina lexikografické excerpcce se soustavně zaměřuje na vyhledávání, zaznamenávání a klasifikaci nových lexikálních jevů. V r. 2015 byl tento průběžně shromažďovaný neologický excerpční materiál zpřístupněn prostřednictvím webového rozhraní [Neologismy.cz](#) odborné i široké laické veřejnosti, a to jako celek, bez omezení.

Onomastický výzkum pokračuje zpracováváním hesel [Slovníku pomístních jmen v Čechách](#) a jejich zveřejňováním v internetové aplikaci. Paralelně pokračují práce na [Slovníku pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku](#), který je od roku 2014 také postupně zpřístupňován veřejnosti na internetu. Oba projekty zpracovávají jména pozemků, terénních útvarů, vod, cest a dalších nesídelních objektů.

Tato jména byla shromážděna v letech 1963–1986 a představují unikátní jazykový materiál, který má neocenitelný význam nejen pro výzkum českého jazyka a jeho pojmenovacích schopností, ale který slouží též jako pramen poznání pro jiné vědní disciplíny (archeologie, historie, etnografie, přírodní vědy aj.). V oblasti dialektologie probíhají intenzivní práce na [Slovníku nářečí českého jazyka](#), který přispěje k poznání vztahu spisovných a nespisovných útvarů češtiny, k postižení dynamiky lexikálního systému a jejich vnějších a vnitřních stimulů. Výrazně pokročil i projekt aktualizované a opravené [elektronické verze Českého jazykového atlasu](#), souboru map a komentářů, který postihuje územní rozrůznění českého národního jazyka – v roce 2015 se připravovalo zveřejnění 5. dílu.

Pracovníci z mnoha oddělení se velkou měrou podíleli na vzniku Nového encyklopedického slovníku češtiny, a to tvorbou hesel z oblasti dialektologie, etymologie, fonetiky, onomastiky, kontaktové lingvistiky, textové lingvistiky, sociolingvistiky, analýzy diskurzu a mnohých dalších.

Nejširší veřejnosti jsou kromě již zavedené činnosti jazykověporadenské určeny i znalecké posudky týkající se osobních jmen. ÚJČ má pravomoc vystavovat znalecké posudky pro ověřování podob jmen a příjmení z hlediska zákonných ustanovení usměrňujících jejich zápis do osobních dokladů. Tato činnost se setkává u veřejnosti s velkým zájmem.

b) Nejvýznamnější publikace (řazeno abecedně)

Bičan, A.: Kvantitativní fonotaktická analýza názvů českých obcí a jejich částí. *Slovo a slovesnost* 76 (4), 2015, s. 243–264.

Černá, Alena M. – Berger, Tilman – Hadravová, Alena – Pořízková, Kateřina (eds.), Lehečka, Boris (technická spolupráce): *Adam z Veleslavína, Daniel: Nomenclator quadrilinguis Boemico-Latino-Graeco-Germanicus*. Praha: Academia, 2015. 365 s. ISBN 978-80-200-2406-0

Čižmárová, L. – Šipková, M.: *Foie, pečen', liver, Leber, hígado, fegato*. Carte de motivations. In: *Atlas linguarum Europae*. Vol. 1: neuvième fascicule. Commentaires, București 2015, s. 391–426; *Foie, pečen', liver, Leber, hígado, fegato*. Légende. In: *Cartes linguistiques Européennes*, București 2015, s. 206–223. ISBN 978-606-16-0421-0; ISBN 978-606-16-0456-2

Havlík, M. – Jílková, L. – Štěpánová, V.: Management výslovnosti pravopisně neintegrovaného lexika v Českém rozhlase. *Slovo a slovesnost*, 76 (2), 2015, s.107–128.

Hoffmannová, J.: Dialogicality and continuity in academic discourse (as demonstrated by the festschrift genre). In: *Academic (Inter)genres: between Texts, Contexts and Identities*. Duszak, A. – Kowalski, G. (eds.). Frankfurt am Main: Peter Lang, 2015, s. 135–152. (Studies in Language, Culture and Society. 6). ISBN 978-3-631-64625-0

Janyšková, Ilona – Karlíková, Helena (eds.): *Etymological Research into Old Church Slavonic: Proceedings of the Etymological Symposium Brno 2014, 9–11 September 2014*. Brno. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2015. 457 s. ISBN 978-80-7422-381-5

Koupil, Ondřej: *Grammatyka Česka: mluvnice češtiny v 16. až 19. století* (katalog výstavy). Praha: Akropolis, 2015. 174 s. ISBN 978-80-7470-093-4

Mrázková, K.: The reader's report in the pre-publication reviewing process as a genre in communication. In: *Academic (Inter)genres: between Texts, Contexts and Identities*. Duszak, A. – Kowalski, G. (eds.). Frankfurt am Main: Peter Lang, 2015, s. 153–165. (Studies in Language, Culture and Society. 6). ISBN 978-3-631-64625-0

Quinn Novotná, V. – Dunková, J.: Teaching through ELF at international post-secondary institutions. A case study at United World Colleges. In: *International Perspectives on English as a Lingua Franca: Pedagogical Insights*. Bowles, H. – Cogo, A. (eds.). Hampshire: Palgrave, 2015, s. 159–175. ISBN 978-1-137-39807-9

Svobodová, Ivana – Beneš, Martin – Černá, Anna – Kříž, Adam – Pravdová, Markéta – Prokšová, Hana – Prošek, Martin – Smejkalová, Kamila: *Psaní velkých písmen v češtině*. Praha: Academia, 2015. 350 s. ISBN 978-80-200-2513-5

Štícha, František: *Česko-německá srovnávací gramatika*. 2., opravené a doplněné vydání. Praha: Academia, 2015. 920 s. ISBN 978-80-200-2378-0

Voleková, Kateřina: *Česká lexikografie 15. století*. Praha: Academia, 2015. 418 s. ISBN 978-80-200-2486-2

Vykypěl, Bohumil: *Problems of Historical Linguistics*. München: LINCOM, 2015. 93 s. (LINCOM Studies in Theoretical Linguistics: 54). ISBN 978-3-86288-616-6

Úplný seznam odborné produkce pracovníků ÚJČ je dostupný v databázi ASEP (<http://www.lib.cas.cz/cs/asep>).

c) Tuzemské vědecké akce

ÚJČ se v r. 2015 podílel na organizaci dvou větších vědeckých setkání. Prvním bylo **lexikologicko-lexikografické odpoledne** na počest 100. výročí narození Josefa Filipce (5. 2. 2015, pořádalo Jazykovědné sdružení ČR), soubor přednášek inspirovaných osobností a dílem Josefa Filipce, významného badatele v oboru lexikologie, lexikální sémantiky, lexikografie a stylistiky. Druhým pak bylo **fonetické odpoledne** s názvem Aktuální výzkumy v oblasti výslovnosti cizích slov a vlastních jmen v češtině (26. 2. 2015, pořádalo Jazykovědné sdružení ČR), věnované zejména problematice výslovnostního úzu u výpůjček a cizích vlastních jmen.

Kromě toho prezentovali pracovníci ÚJČ čtyři přednášky v Jazykovědném sdružení ČR a sedm přednášek v Kruhu přátel českého jazyka, podíleli se na nejrůznějších workshopech a seminářích.

d) Infrastruktura

Knihovna ÚJČ, specializovaná na lingvistickou a bohemistickou literaturu, má ve svém fondu asi 80 tisíc svazků a 140 titulů aktuálně odebíraných domácích i zahraničních časopisů; roční přírůstek činí zhruba 900 titulů. Knihovní fond a další, např. rešeršní služby jsou k dispozici nejen pracovníkům akademických ústavů a studentům, ale i veřejnosti. Bibliografický úsek analyticky zpracovává bohemistickou lingvistickou produkci domácí i zahraniční. Současná databáze obsahuje přibližně 73 tisíc záznamů, roční přírůstek činí asi 5 tisíc záznamů.

Velkou pozornost věnuje ÚJČ budování a zpřístupňování nejrůznějších **internetových zdrojů** informací o češtině a obecněji komunikaci. Na webu ÚJČ jsou veřejnosti k dispozici online prohledávatelné starší výkladové slovníky češtiny – velký Příruční slovník jazyka českého a střední Slovník spisovného jazyka českého. Druhý jmenovaný je spolu s dosud nejnovějším výkladovým Slovníkem spisovné češtiny pro školu a veřejnost a Akademickým slovníkem cizích slov připojen k slovníkovým heslům v Internetové jazykové příručce. Zpřístupněna je také už téměř celá elektronická verze Českého jazykového atlasu. Dva velké projekty, Lexiko a Vokabulář webový, sdružují zveřejňování elektronických verzí existujících knižních děl a tvorbu svébytných webových aplikací. První z nich kromě zmiňovaných výkladových slovníků integruje i databázi heslářů dalších sedmi zdrojů (např. Slovesa pro praxi, Slovník vazeb, Nová slova v češtině 1 a 2, ...). Druhý jmenovaný představuje unikátní soubor pramenů k vývoji češtiny – od textů staro- a středněčeských literárních památek přes digitalizované historické mluvnice a jazykové příručky až k široké paletě lexikografických zdrojů. Onomastické zdroje zastupuje jednak Profousův slovník Místní jména v Čechách z poloviny 20. století, jednak průběžně vznikající a zveřejňovaná hesla ve Slovníku pomístních jmen v Čechách a Slovníku pomístních jmen na Moravě a ve Slezsku. Unikátním projektem je multimediální korpus DIALOG. Na webu ÚJČ je rovněž zveřejněn elektronický archiv časopisů Naše řeč a Slovo a slovesnost.

ÚJČ vydává **jeden impaktovaný časopis** – Slovo a slovesnost (zařazeno mj. do databází ERIH PLUS a SCOPUS, IF 0,375) – a **tři recenzované** – Naši řeč (ERIH PLUS), Acta onomastica (ERIH PLUS a SCOPUS) a Korpus – gramatiku – axiologii. Více v příloze 5.

Kurzy Kabinetu studia jazyků využilo v r. 2015 celkem 2 515 posluchačů, z nichž 2 238 bylo zaměstnanců ústavů AV ČR a 277, tj. 11 %, bylo z řad veřejnosti, často studentů vysokých škol.

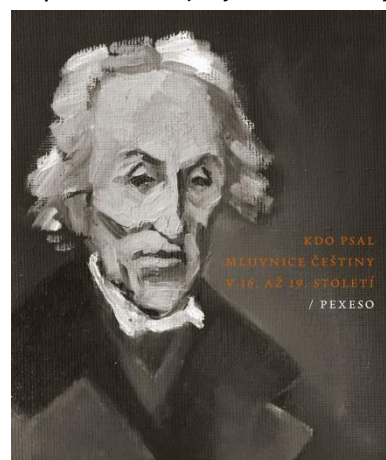
e) Popularizace

Nejvýznamnější popularizační aktivitou ÚJČ, která je již léta využívána veřejností, je služba [jazykové poradny](#). Pracovníci oddělení jazykové kultury odpovídají přibližně na čtyřicet telefonických dotazů denně, za rok 2015 navíc vyřídili na šedesát písemných žádostí o placenou jazykovou expertizu. Doplnkově se na poradenské činnosti podílejí také ostatní oddělení. Účinnou pomůckou při jazykovém poradenství, vzdělávání a výuce češtiny je [Internetová jazyková příručka](#), která zaznamenala za sedm let provozu (2009–2015) přes 59 milionů přístupů (průměrně 39 tisíc denně) a je nejnavštěvovanější webovou stránkou Akademie věd ČR. V roce 2015 byla slovníková část příručky rozšířena o 20 000 hesel (z 82 000 na nynějších 102 000).

Již po mnoho ročníků je ÚJČ spolupořadatelem [Olympiády v českém jazyce](#), určené studentům základních a středních škol. Pracovníci ÚJČ se podílejí na přípravě soutěžních úkolů i na hodnocení jejich vypracování, a to jak během školního roku (ve školních, okresních a krajských kolech), tak při závěrečném finálovém týdenním soustředění. Od roku 2013 je ÚJČ také odborným garantem studentské řečnické soutěže [Young Demosthenes](#).

Pracovníci ÚJČ se významně podílejí na [popularizaci češtiny v médiích](#) – v novinách, časopisech, na internetu a také v televizních a rozhlasových pořadech (např. Česká televize, Český rozhlas, deníky MF Dnes, Lidové noviny a jejich internetové verze a další), ať už v podobě jednotlivých autorských příspěvků či vyjádření pro novináře, anebo jako rozsáhlejší celek, např. vzdělávací kurz Lidových novin *Čeština nově od A do Ž* (únor–březen 2015), seriál jazykových kvízů s komentáři *Zpátky do školy* na serveru iDNES.cz (září 2015) nebo série popularizačních článků pro zpravodaj Syndikátu novinářů ČR *Mediažurnál*. K aktivitám s dlouholetou tradicí patří pravidelné jazykové koutky (např. rubrika *Slovo nad zlato* v ČRo Dvojka či koutky a sloupky pro ČRo Plzeň, *Týdeník Rozhlas* nebo časopisy *Živa* a *Vesmír*) a jiné příspěvky informující o současné i staré češtině.

Ve spolupráci s Národním muzeem uspořádal ÚJČ výstavu [Grammatyka Česka](#) (16. 11. 2015 – 10. 1. 2016), která prezentovala vývoj žánru gramatik češtiny od 16. do 19. století, a to v jejich původní knižní i uživatelsky vstřícné digitální podobě. K výstavě vznikl také katalog a pexeso s portréty autorů vystavovaných mluvnic. V červnu 2015 se ve spolupráci s Českými centry konal [Den českého jazyka](#) – konference pro všechny zájemce z řad široké i odborné veřejnosti, kterým není český jazyk lhostejný.

Na přání nejrůznějších institucí se pořádají [přednášky a školení zaměstnanců](#) – např. pro Evropskou radu (Brusel), Ministerstvo financí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Úřad průmyslového vlastnictví, Českou geologickou službu, Justiční akademii, Dům zahraniční spolupráce aj. Pracovníci ÚJČ pravidelně provádějí školení v rámci Kurzů základů vědecké práce pro doktorandy na AV ČR a v rámci projektu *Otevřená věda* organizují Školu českého jazyka a literatury pro pedagogy. U příležitosti [dne otevřených dveří](#) ÚJČ nabídl veřejnosti seznámení se svou činností a jeho pracovníci přednesli sedm přednášek v rámci Týdne vědy a techniky AV ČR.

f) Ocenění

V roce 2015 bylo za výsledky své vědecké práce oceněno několik pracovníků ÚJČ. Kolektiv autorů Akademické příručky českého jazyka pod vedením dr. Markéty Pravdové obdržel [Cenu nakladatelství Academia](#) za nejprodávanejší knihu roku 2014 a zvítězil i v soutěži [Český bestseller](#)

v kategorii Odborná a populárně naučná literatura pro dospělé. Prof. Petr Čornej byl za vynikající přínos v husitologických studiích oceněn [pamětní plaketa Univerzity Karlovy](#) k 600. výročí tragické smrti mistra Jana Husa, [medailí Františka Kováře](#) Husitské teologické fakulty UK, [pamětní plaketa Československé církve husitské](#) k 600. výročí smrti mistra Jana Husa a také [cenou Kraje Vysočina](#) za nejkrásnější knihu 25. podzimního veletrhu v Havlíčkově Brodě (za edici publikace Stížný list české a moravské šlechty proti upálení Jana Husa 1415–2015).

2. Spolupráce s vysokými školami

Pracovníci ÚJČ se podílejí na výuce na řadě fakult vysokých škol v České republice (FF UK Praha, FSV UK Praha, KTF UK Praha, FF MU Brno, FF UP Olomouc, PedF ZČU Plzeň, PŘF UJEP Ústí nad Labem aj.) i v zahraničí (Universität Wien), na několika vysokých školách jsou členy oborových rad pro doktorské studium, přijímacích komisí a vědeckých rad. Za oba semestry roku 2015 pracovníci ÚJČ odučili celkem 2 493 hodin, kromě toho vedli bakalářské, magisterské a doktorské práce a vypracovávali nejrůznější posudky.

Spolupráce s vysokými školami se realizovala též četnými dalšími projekty, např. projektem LINDAT/CLARIN – Vybudování a provoz českého uzlu pan-evropské infrastruktury pro výzkum (LM2010013) společně s MFF UK Praha, MU Brno a ZČU Plzeň. V rámci projektu NAKI Informační technologie ve službách jazykového kulturního dědictví spolupracoval ÚJČ s Fakultou elektrotechnickou Českého vysokého učení technického a v rámci centra excellence s Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy.

3. Spolupráce s podnikatelskou sférou a jinými subjekty

Spolupráce s dalšími subjekty probíhá především formou expertní činnosti – pro nejrůznější instituce se v ÚJČ vypracovávají [vědecké posudky a expertizy](#), např. posudky na učebnice češtiny pro střední školy, posudky překladů i původních rukopisů monografií pro různá nakladatelství, expertní šetření pro státní orgány a advokátní kanceláře, posudky návrhů grantových projektů pro různé agentury apod. Smluvní spolupráce probíhá také s Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT), jednak na úrovni přípravy a revize textů a testových úloh, jednak na úrovni členství ve validační komisi pro státní maturitní zkoušku ze zkušebního oboru Český jazyk a literatura a Český jazyk a literatura pro neslyšící.

S Fakultou humanitních studií UK v Praze spolupracuje ÚJČ na programu Uniprep, kurzu připravujícím mluvčí slovanských jazyků na univerzitní studium v českém jazyce. Pracovníci ÚJČ jsou zapojeni do programu Posilování odborných a jazykových kompetencí, a to jako lektoři a členové zkušebních komisí, kteří ověřují úroveň zvládnutí češtiny vyžadovanou pro udělení certifikátu ÚJČ.

Pracovníci ÚJČ se zapojili do [monitorovacích sítí](#) prováděním analýz jazyka vybraných pořadů České televize (hodnocení probíhá od roku 2006, výsledky hodnocení jsou zveřejňovány na <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/press/analyza-a-hodnoceni-jazykove-urovne-vybranych-poradu/>). Na základě smluv o poskytování služeb pracovníci ÚJČ spolupracují s Českým rozhlasem a s Českou tiskovou kancelář, a to formou pravidelné konzultační činnosti, workshopů s tvůrci pořadů, redaktory a zpravodaji.

4. Mezinárodní spolupráce

V roce 2015 se ÚJČ podílel na pořádání jedné významné akce s mezinárodní účastí. Ve dnech 15.–16. 10. se v pražské vile Lanna uskutečnila mezinárodní konference [History of Bible Translation](#) (hlavním pořadatelem byl Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu AV ČR), které se zúčastnilo celkem 18 vědců, z toho 9 zahraničních.

ÚJČ rozvíjel vědeckou spolupráci na mezinárodní úrovni prostřednictvím [dvoustranných projektů](#) s Ústavem pro bulharský jazyk Bulharské akademie věd (Automatické rozpoznání jmen v bulharštině a češtině), Ústavem jazykovědy O. O. Potebni Národní akademie věd Ukrajiny (Etymologie a sémantika slovanské slovní zásoby) a Ústavem jazykovědy Maďarské akademie věd (Komputační lexikologie a výzkum dialogu); viz též mezinárodní výzkumné projekty v příloze 4.

Pokračuje spolupráce v přispívání do [mezinárodních bibliografických databází](#) zaměřených na lingvistiku. ÚJČ spolupracuje v rámci dvoustranných dohod se zahraničními pracovišti např. z Velké Británie, USA, Nizozemska a Polska.

Z [významných zahraničních vědců](#) navštívili ÚJČ např.:

Prof. Dr. Tilman Berger, Slavisches Seminar der Universität Tübingen, Německo

Prof. Dr. Grasilda Blažienė, Lietuvių kalbos institutas, Vilnius, Litva

prof. Tsvetana Dimitrova, Ph.D., Institut za bǎlgarski ezik BAN, Sofie, Bulharsko

prof. Teresa Dobrzyńska, Instytut Badań Literackich PAN, Varšava, Polsko

Prof. François Esvan, Università degli Studi di Napoli L'Orientale, Neapol, Itálie

Dr. hab. Mariola Jakubowicz, Instytut Slawistyki PAN, Krakov, Polsko

Prof. Svetla Koeva, Institut za bǎlgarski ezik BAN, Sofie, Bulharsko

Prof. Galina P. Neščimenko, Institut slavjanoveděnija RAN, Moskva, Rusko

Dr. Júlia Pajzs, MTA Nyelvtudományi Intézet, Maďarsko

Prof. Vera Smole, Filozofska fakulteta Univerza v Ljubljani, Slovinsko

Dr. Piotr Sobotka, Wydział Filologiczny, Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, Polsko

Mgr. Iveta Valentová, Ph.D., Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, Bratislava, Slovensko

IV. Hodnocení další a jiné činnosti

Předmětem jiné činnosti je výuka českého jazyka i cizích jazyků, ověřování jazykových znalostí a organizace jazykových zkoušek pro subjekty mimo AV ČR. Veškerou tuto činnost provádějí zkušení odborníci, o její vysoké úrovni svědčí i dlouhodobý zájem ze strany přijímajících subjektů.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce

Ve dnech 2. a 3. 9. 2015 proběhla kontrola toho, jak jsou plněna opatření odstraňující nedostatky v účetnictví a v postupech dle Pracovního řádu zjištěných kontrolou hospodaření v r. 2014. Kontrolu provedly pracovnice kontrolního odboru KAV. Zpráva o jejím výsledku konstatovala, že všechna opatření uložená příkazem ředitele k nápravě zjištěných nedostatků byla splněna nebo jsou plněna průběžně.

V případě dokumentů uložených v personálních spisech stávajících zaměstnanců („informování o obsahu pracovního poměru dle § 37 zákoníku práce“), kde chyběly podpisy zaměstnanců dokazující, že byli s těmito doklady průkazně seznámeni, konstatovala kontrola pouze částečné splnění. Vedoucí ekonomicko-technického odboru ÚJČ byl proto zavázán, aby do 31. 10. 2015 zajistil podpisy všech pracovníků ústavu a zaslal kontrolnímu odboru seznam pracovníků, kteří již dokument podepsali. Požadovaná informace byla kontrolnímu odboru zaslána 30. 10. 2015.

Žádná další kontrola se v roce 2015 neuskutečnila.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj

Největším problémem ve financování činnosti ÚJČ AV ČR, v. v. i., zůstávají stále provozní náklady. ÚJČ nemá vlastní budovu a jeho činnost probíhá ve čtyřech objektech jiných vlastníků. V praxi to znamená, že ÚJČ spolufinancuje provoz čtyř pracovišť AV ČR. Od roku 2013 došlo v tomto směru ke zlepšení podmínek pro studium jazyků v rámci kabinetu studia jazyků ÚJČ. Pracoviště se přestěhovalo z budovy ÚČL AV ČR, v. v. i., v ul. Na Florenci do budovy v Hyberské 8/1000, která je ve správě SSČ AV ČR, v. v. i. Vedení ÚJČ, kolegium vedoucích i Rada ÚJČ se v průběhu roku zabývaly kapacitou budovy v Hyberské ulici z hlediska její vhodnosti pro umístění celé pražské části ÚJČ, a to na základě studie využitelnosti objektu, jejího posudku i osobních návštěv. Přesto se do konce roku 2015 nepodařilo otázku dislokace ÚJČ uspokojivě vyřešit.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště

Vědecká činnost pracoviště se bude nadále vyvíjet především v intencích ústavních úkolů jednotlivých oddělení a početných grantových projektů (viz příloha 4).

Seznam ústavních úkolů (a jejich vedoucích):

Teorie a praxe jazykové kultury včetně jazykového poradenství (PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D., MBA)

Lingvistika textu a diskurzu, stylistika psané a mluvené češtiny (Mgr. Petr Kaderka, Ph.D.)

Staročeská lexikografie a textologie (do konce r. 2015 Mgr. Markéta Pytlíková, Ph.D., od r. 2016 Mgr. Štěpán Šimek)

Lexikografie a lexikologie (PhDr. Pavla Kochová)

Mluvnice současné češtiny (doc. PhDr. František Štícha, CSc.)

Etymologický slovník jazyka staroslověnského (PhDr. Helena Karlíková, CSc.)

Výzkum nespisovných útvarů českého národního jazyka (PhDr. Milena Šipková, CSc.)

Výzkum vlastních jmen (PhDr. Milan Harvalík, Ph.D.)

Bibliografie a knihovnické služby (PhDr. Jana Papcunová)

Studium a výuka jazyků (PhDr. Eva Škarková)

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí

Z charakteru činnosti ÚJČ AV ČR, v. v. i., vyplývá, že v této oblasti nemůže provádět žádné zásadní aktivity. Přesto se na ochraně životního prostředí podílí alespoň tříděním odpadu.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů

V roce 2015 nastoupilo do ÚJČ AV ČR, v. v. i., 8 zaměstnanců a pracovní poměr ukončilo 8 zaměstnanců. Dohody o pracovní činnosti byly uzavřeny s 2 zaměstnanci, dohod o provedení práce bylo uzavřeno 251.

Věková struktura zaměstnanců výzkumu v roce 2015:

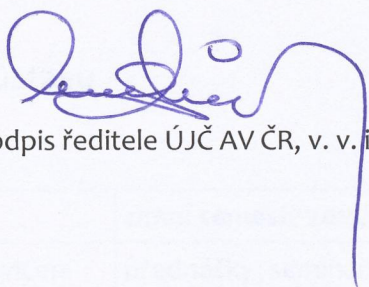
vedoucí vědečtí pracovníci a vědečtí pracovníci	32	doktorandi	26
do 30 let	0	do 30 let	10
31–40 let	6	31–40 let	10
41–50 let	6	41–50 let	4
51–60 let	8	51–60 let	1
nad 60 let	12	nad 60 let	1
vědečtí asistenti	11	odborní pracovníci výzkumu a vývoje	14
do 30 let	0	do 30 let	2
31–40 let	6	31–40 let	3
41–50 let	4	41–50 let	4
51–60 let	1	51–60 let	4
nad 60 let	0	nad 60 let	1

X. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

- a) počet vydaných žádostí o informace: 0
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: 0
- b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- c) popis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení: **žádné soudní řízení neprobíhalo**
- d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence: 0
- e) počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 0
- f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: **nejsou**

razítko

ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ AV ČR, v. v. i.
Letenská 4, 118 51 Praha 1

podpis ředitele ÚJČ AV ČR, v. v. i.

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu.

Příloha 1: Vzdělání a vzdělávání pracovníků ústavu

Akademicko-vědecké a vědecko-pedagogické tituly pracovníků ústavu

	akademicko-vědecké tituly		vědecko-pedagogické tituly	
	CSc./Ph.D.	DrSc./DSc.	docent	profesor
počet k 31. 12. 2015	47	2	4	2
z toho uděleno v roce 2015	0	0	0	0

Forma vědeckého vzdělávání

	absolventi v r. 2015	doktorandi k 31. 12. 2015	nově přijatí v r. 2015
doktorandi v prezenční formě studia	0	13	2
doktorandi v kombinované a distanční formě studia	0	33	1
celkem	0	46	3

Příloha 2: Pedagogická činnost pracovníků ústavu

	letní semestr 2014/2015			zimní semestr 2015/2016		
	přednášky	semináře	cvičení	přednášky	semináře	cvičení
počet semestrálních cyklů v bakalářských programech	6	23	5	9	16	3
počet semestrálních cyklů v magisterských programech	4	19	0	9	14	1

	letní semestr 2014/2015			zimní semestr 2015/2016		
	Bc.	Mgr.	Ph.D.	Bc.	Mgr.	Ph.D.
celkový počet odpřednášených hodin na VŠ	777	609	42	595	452	18
počet pracovníků ústavu působících na VŠ	25	24	8	17	16	9

Příloha 3: Mezinárodní aktivity

Konference (spolu)pořádané ústavem s účastí zahraničních vědců	1
Zahraníční cesty vědeckých pracovníků ústavu	55
z toho mimo rámec dvoustranných dohod AV ČR	53
Aktivní účasti pracovníků ústavu na mezinárodních konferencích	92
Přednášky přednesené na těchto konferencích	90
z toho zvané přednášky	23
Postery	2
Přednášející na zahraničních univerzitách	3
Členství v redakčních radách mezinárodních časopisů	25
Členství v orgánech mezinárodních vědeckých vládních a nevládních organizací	23
Přednášky zahraničních hostů v ústavu	27

Příloha 4: Projekty a granty

Grantová agentura ČR

Slovní zásoba slovníků Daniela Adama z Veleslavína, řešitelka: PhDr. Miloslava Vajdlová, doba řešení: 2015–2017

Slovotvorný vývoj deverbativních substantiv ve staré a střední češtině, řešitel: PhDr. Petr Nejedlý, doba řešení: 2015–2017

Staročeské biblické prology, řešitelka: Mgr. Markéta Pytlíková, Ph.D., doba řešení: 2015–2017

Syntax mluvené češtiny, řešitelka: prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc., doba řešení: 2015–2017

Jazyk tradičního vinohradnictví a vinařství ve středoevropském areálu: etymologie a areálová lingvistika, řešitelka Mgr. Jana Villnow Komárková, Ph.D., doba řešení: 2014–2016

Etymologický slovník jazyka staroslověnského: završení generačního projektu, řešitel: PhDr. Helena Karlíková, CSc., doba řešení: 2013–2017

Slovník afixů užívaných v češtině, řešitel: PhDr. Josef Šimandl, Ph.D., doba řešení 2013–2016

Problémy ve fonologii slova v češtině, řešitel: PhDr. Aleš Bičan, Ph.D., doba řešení: 2013–2015

Výslovnost neintegrovaného lexika v češtině, řešitel: Mgr. Martin Havlík, Ph.D., doba řešení: 2013–2015

Kulturní kódy a jejich proměny v husitském období (centrum excellence), řešitel: prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., Centrum medievistických studií, spoluřešitelka za ÚJČ: PhDr. Alena Černá, Ph.D., doba řešení: 2012–2018

Slovník nářečí českého jazyka, řešitelka: PhDr. Stanislava Kloferová, CSc., doba řešení: 2011–2015

Ministerstvo kultury – program NAKI

Nová cesta k modernímu jednojazyčnému výkladovému slovníku současné češtiny, řešitelka: PhDr. Pavla Kochová, doba řešení: 2013–2016

Informační technologie ve službách jazykového kulturního bohatství (IT JAKUB), řešitel-koordinátor: Ing. Martin Klíma, Ph.D., Fakulta elektrotechnická ČVUT, řešitelka za ÚJČ: PhDr. Alena Černá, Ph.D., doba řešení: 2012–2015

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Projekt LINDAT-CLARIN, řešitel: prof. RNDr. Jan Hajič, Dr., Matematicko-fyzikální fakulta UK, spoluřešitel za ÚJČ: doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., doba řešení: 2010–2015

Evropská komise – program Erasmus+

Příprava nových blended learningových a e-learningových kurzů v angličtině se zaměřením na psaní a prezentace, řešitel – koordinátor: Mgr. Jan Kletvík, doba řešení: 2014–2016

Mezinárodní výzkumné projekty

Automatické rozpoznání jmen v bulharštině a češtině, spolupracující instituce: Institut za bálgarski ezik BAN, koordinátor za ÚJČ: doc. RNDr. Karel Oliva, Dr., doba řešení: 2014–2016

Etymologie a sémantika slovanské slovní zásoby, spolupracující instituce: Ústav jazykovědy O. O. Potebni NAVU, koordinátor za ÚJČ: PhDr. Pavla Valčáková, CSc., doba řešení: 2014–2016

Komputační lexikologie a výzkum dialogu, spolupracující instituce: MTA Nyelvtudományi intézet, koordinátor za ÚJČ: RNDr. Jan Králík, CSc., doba řešení: 2013–2015

Příloha 5: Časopisy vydávané nebo spoluvydávané ústavem

Slovo a slovesnost (<http://sas.ujc.cas.cz/>)

Slovo a slovesnost je impaktovaný vědecký časopis věnovaný otázkám teorie a kultury jazyka. Vychází od r. 1935, kdy byl založen jako orgán Pražského lingvistického kroužku. Přináší původní české i zahraniční práce zabývající se sémiotikou, sémantikou, gramatikou, pragmatikou, sociolingvistikou, psycholingvistikou, textovou lingvistikou, teorií překladu aj. Je jediným domácím časopisem, v němž vycházejí příspěvky s tematikou z obecné lingvistiky. Díky rozvíjení pražské funkcionalistické tradice patří dnes k nejvýznamnějším středoevropským lingvistickým a sémiotickým časopisům.

Slovo a slovesnost: Časopis pro otázky teorie a kultury jazyka. Ved. red. Petr Kaderka. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. 76, 2015, č. 1–4. 432 s. ISSN 0037-7031.

Naše řeč (<http://nase-rec.ujc.cas.cz/>)

Naše řeč je recenzovaný odborný časopis věnovaný češtině jako mateřskému jazyku. Byl založen v roce 1916, vychází pětkrát ročně. Přináší stati pojednávající o současné češtině, ale i zohledňující její vývoj, věnuje se otázkám českého pravopisu, gramatiky a slovní zásoby, tématům stylistiky a textové lingvistiky; pozornost věnuje také spisovné češtině ve vztahu k ostatním jazykovým útvarům. V popředí je vhléd do otázek jazykové kultury češtiny i jazykové kultury obecně a zřetel k vývojové dynamice češtiny, k problémům úzu, normy a kodifikace. Časopis rozvíjí diskuse na aktuální jazykovědná témata.

Naše řeč. Ved. red. Markéta Pravdová. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. 98, 2015, č. 1–5. 272 s. ISSN 0027-8203.

Korpus – gramatika – axiologie (<http://nlp.fi.muni.cz/kgal/>)

Časopis Korpus – gramatika – axiologie je profilován jako vědecké lingvistické periodikum, jehož vznik byl motivován novou orientací části lingvistické obce na empirické a do značné míry objektivizované metody vědeckého výzkumu jazyka prostřednictvím rozsáhlé a žánrově pestré materiálové báze, již poskytují velké elektronické korpusy textů. Na rozdíl od tradičních českých lingvistických časopisů je časopis orientován výhradně na dvě oblasti výzkumu a teorie jazyka: na korpusový výzkum češtiny i jiných jazyků a na hodnocení jazykových prostředků a textů.

Korpus – gramatika – axiologie: Časopis pro korpusový výzkum a hodnocení jazyka = Journal for corpus research and evaluation of language. Ved. red. František Štícha. Univerzita Hradec Králové: Hradec Králové, 2015, 208 s. ISSN 1804-137X.

Acta onomastica (<http://www.ujc.cas.cz/casopisy/acta-onomastica/>)

Acta onomastica (1960–1982 Zpravodaj Místopisné komise ČSAV, 1983–1992 Onomastický zpravodaj ČSAV, 1993–1994 Onomastický zpravodaj) je jediným onomastickým časopisem v České republice, je vysoce ceněný jak domácími, tak zahraničními vědci. Byl založen v r. 1960 V. Šmilauerem a J. Svobodou. Od samého počátku je toto periodikum recenzovaným odborným časopisem. Původně vycházelo pět čísel ročně, v současné době vychází jedenkrát ročně. Má rozsáhlou síť domácích přispěvatelů, publikují v něm i pracovníci nejazykovědných vědních oborů z České republiky, přispívají do něj rovněž zahraniční onomastikové. Původní stati, recenze a zprávy v něm otiskované se týkají všech oblastí výzkumu vlastních jmen.

Acta onomastica. Ved. red. Milan Harvalík. ÚJČ AV ČR: Praha, roč. 55, 2014 (v tisku), 430 s., ISBN 978-80-86496-86-3; roč. 56, 2015 (v tisku), 297 s., ISBN 978-80-86496-96-2. ISSN 1211-4413.